

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА АВГУСТ 2023 ГОДИНА

Месечната инфлация е 0.4%, а годишната инфлация е 7.7%. Инфлацията е измерена чрез ИПЦ, като месечната инфлация се отнася за август 2023 г. спрямо предходния месец, а годишната инфлация е за август 2023 г. спрямо същия месец на предходната година.

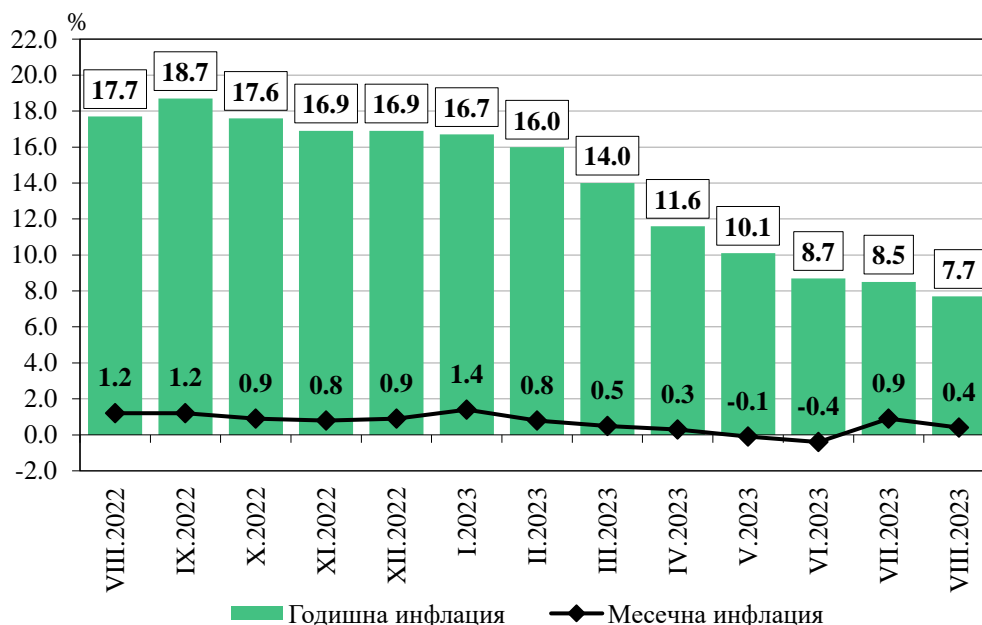
През август 2023 г. спрямо предходния месец най-голямо е увеличението на цените в групите: транспорт (+4.6%), здравеопазване (+0.6%), ресторанти и хотели (+0.6%) и разнообразни стоки и услуги (+0.4%). Намаление е регистрирано в групите: облекло и обувки (-2.3%), съобщения (-0.6%) и жилища, вода, електроенергия, газ и други горива (-0.3%).

Индекс на потребителските цени (ИПЦ)

През август 2023 г. **месечната инфлация** е 0.4% спрямо предходния месец, а **годишната инфлация** за август 2023 г. спрямо август 2022 г. е 7.7%¹.

Инфлацията от началото на годината (август 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 3.7%, а средногодишната инфлация за периода септември 2022 - август 2023 г. спрямо периода септември 2021 - август 2022 г. е 13.4%.

Фиг. 1. Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

¹ Според методологията за индекса на потребителските цени (ИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 5 и 6 и табл. 1 от Приложението.

През август 2023 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите са се увеличили в следните потребителски групи:

- транспорт - увеличение с 4.6%;
- здравеопазване - увеличение с 0.6%;
- ресторанти и хотели - увеличение с 0.6%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 0.4%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.3%;
- жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома - увеличение с 0.2%;
- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 0.2%;
- развлечения и култура - увеличение с 0.2%;
- образование - увеличение с 0.1%.

През август 2023 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите са се понижали в следните потребителски групи:

- облекло и обувки - намаление с 2.3%;
- съобщения - намаление с 0.6%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - намаление с 0.3%.

През август 2023 г. са се увеличили цените на следните хранителни продукти: краставици - с 15.0%, зеле - с 13.7%, пипер - с 4.7%, мляно месо (кайма) - с 2.9%, кафе - с 2.5%, прясна и охладена риба - с 2.4%, листни зеленчуци - с 2.3%, млечни масла - с 2.0%, зрял чесън - с 2.0%, леща - с 2.0%, ябълки - с 1.7%, зрял боб - с 1.5%, кисели млека - с 1.3%, газирани напитки - с 1.2%, цитрусови и южни плодове - с 1.0%, други пресни зеленчуци (зелен фасул, тиквички и патладжан) - с 1.0%, свинско месо - с 0.6%, сол - с 0.6%, месо от домашни птици - с 0.4%, нискомаслено прясно мляко - с 0.4%, извара - с 0.4%, и други.

През август 2023 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: дини и пъпеши - с 20.0%, кореноплодни зеленчуци (моркови и червено цвекло) - със 7.5%, картофи - с 4.1%, зрял лук - с 3.8%, домати - с 2.7%, сладолед - с 1.8%, сирене - с 1.6%, маргарин - с 1.4%, гъби - с 1.4%, шоколад - с 1.1%, кашкавал - с 0.9%, пресни зеленчукови подправки - с 0.7%, оцет - с 0.5%, праскови и кайсии - с 0.4%, трайни колбаси - с 0.4%, плодови сокове - с 0.4%, ориз - с 0.3%, хляб - с 0.3%, захар - с 0.3%, и други.

През разглеждания месец в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: газ пропан-бутан за ЛТС - с 29.4%, дизелово гориво - с 8.8%, бензин А95Н - с 6.1%, автомобилен бензин А100Н - с 4.8%, пакетни услуги за почивка и туристически пътувания в чужбина - с 1.5%, метан за ЛТС - с 1.4%, продукти за лична хигиена - с 1.3%, велосипеди - с 1.1%, моторни и смазочни масла - с 1.0%, климатични инсталации - с 0.9%, материали за текущ ремонт и поддържане на жилище - 0.7%, резервни части за ЛТС - с 0.6%, услуги по обществено хранене - с 0.6%, бойлери - с 0.5%, препарати за почистване на съдове - с 0.5%, прахове за пране и други перилни средства - с 0.5%, гуми за автомобили и велосипеди - с 0.5%, градинарство и цветарство - с 0.5%, бръснаро-фризьорски услуги и услуги за поддържане на добър външен вид - с 0.5%, цигари - с 0.4%, и други.

През август 2023 г. в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано намаление на цените при: международни полети - с 6.3%, други пощенски услуги (куриерски услуги) - с 4.1%, прахосмукачки - с 3.6%, пелети - с 3.5%, облекло - с 2.4%, обувки - с 2.3%, централно газоснабдяване - с 1.5%, хотели във ваканционни центрове и курорти - с 1.4%, въглища - с 1.2%, дърва за отопление - с 1.1%, принадлежности за ЛТС - с 1.1%, почистващи и дезинфекционни средства (течни препарати за почистване на дома) - с 0.8%, козметични продукти - с 0.5%, готварски печки - с 0.3%, телевизори - с 0.3%, хладилници - с 0.2%, и други.

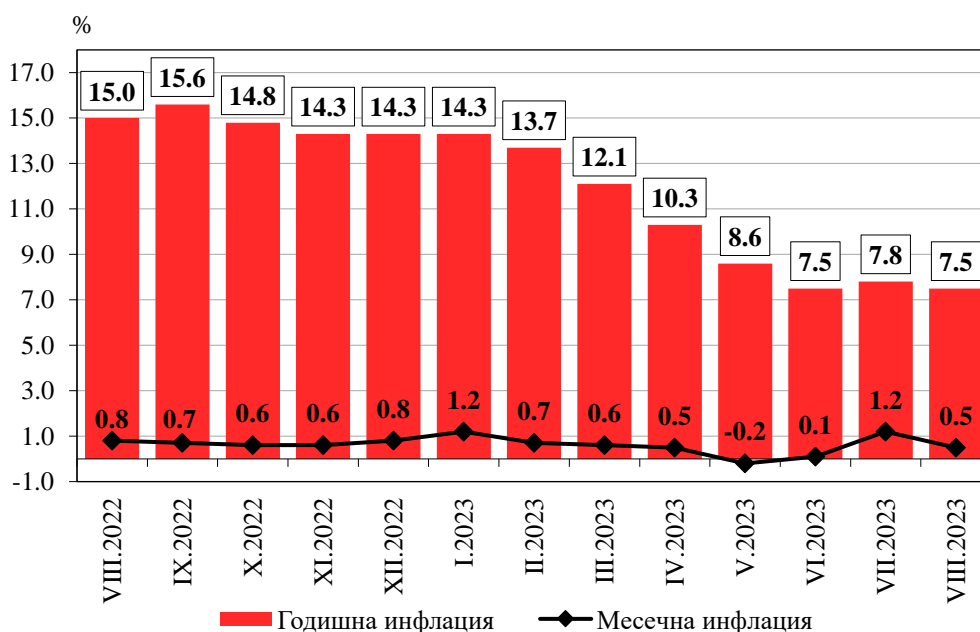
През август 2023 г. е регистрирано увеличение на цените на лекарствените продукти с 0.8%. Цените на лекарските и стоматологичните услуги са се увеличили с по 0.2%.

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)

Според ХИПЦ през август 2023 г. **месечната инфлация** е 0.5% спрямо предходния месец, а **годишната инфлация** за август 2023 г. спрямо август 2022 г. е 7.5%¹.

Инфлацията от началото на годината (август 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 4.6%, а средногодишната инфлация за периода септември 2022 - август 2023 г. спрямо периода септември 2021 - август 2022 г. е 11.6%.

Фиг. 2. Инфлация, измерена чрез ХИПЦ, по месеци

¹ Според методологията за хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 5 и 6 и табл. 2 от Приложението.

Според ХИПЦ през август 2023 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите са се увеличили в следните потребителски групи:

- транспорт - увеличение с 3.3%;
- здравеопазване - увеличение с 0.6%;
- ресторанти и хотели - увеличение с 0.4%;
- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 0.2%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.2%;
- жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома - увеличение с 0.2%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 0.2%;
- образование - увеличение с 0.1%.

Според ХИПЦ през август 2023 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите са се понижили в следните потребителски групи:

- облекло и обувки - намаление с 2.2%;
- съобщения - намаление с 0.6%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - намаление с 0.2%.

Без промяна остават цените в група „Развлечения и култура“.

Индекс на цените за малката кошница (ИЦМК)

Според **индекса на цените за малката кошница** през август 2023 г. цените на стоките и услугите остават без промяна на месечна база, а от началото на годината (август 2023 г. спрямо декември 2022 година)¹ е регистрирано увеличение с 3.2%.

През август 2023 г. цените на стоките и услугите от малката кошница за най-нискодоходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва:

- хранителни продукти - увеличение с 0.2%;
- нехранителни стоки - намаление с 0.3%.

Без промяна остават цените в група „Услуги“.

¹ За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 5 и 6 и табл. 3 от Приложението.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. При изчисляването му за 2023 г. за тегла се използват данни за крайните парични потребителски разходи на домакинствата (КППРД) - вътрешна концепция за 2021 г., които са преразгледани и актуализирани, за да бъдат представителни за 2022 г., следвайки методологичните препоръки на Евростат относно конструирането на теглата на ХИПЦ в случай на големи промени на разходите на потребителите¹.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Индексът на цените за малката кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги. Теглата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% от домакинствата. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

¹ Guidance on the compilation of HICP weights in case of large changes in consumer expenditures, Eurostat, Directorate C, Macroeconomic statistics, 3.02.2020:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/10693286/Guidance-on-the-Compilation-of-HICP-weights-in-case-of-large-changes-in-consumer-expenditures.pdf>.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Статистическа област: Инфлация и индекси на потребителските цени:

[Инфлация и индекси на потребителските цени | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

ИС ИНФОСТАТ: Потребителски цени:

https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=68

Метаданни и методология:

[Индекси на потребителските цени \(ИПЦ\) | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

Калкулатори на инфлацията:

[Калкулатори на инфлацията | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

Приложение

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за август 2023 година

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла	VIII.2023		
		юли 2023 = 100	декември 2022 = 100	август 2022 = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	100.4	103.7	107.7
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	31.198	100.2	104.6	112.4
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.615	100.3	105.3	106.8
03 Облекло и обувки	3.996	97.7	98.3	106.5
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	17.219	99.7	99.3	100.6
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	5.381	100.2	104.4	106.8
06 Здравеопазване	8.120	100.6	106.5	114.0
07 Транспорт	9.544	104.6	103.1	95.8
08 Съобщения	5.107	99.4	103.0	104.0
09 Развлечения и култура	5.069	100.2	103.8	113.6
10 Образование	0.330	100.1	102.9	110.5
11 Ресторанти и хотели	4.764	100.6	110.0	113.7
12 Разнообразни стоки и услуги	4.656	100.4	107.6	111.9
Хранителни стоки	32.435	100.2	104.7	112.3
Нехранителни стоки	36.889	100.9	102.0	104.7
Обществено хранене	4.284	100.6	107.1	112.9
Услуги	26.393	99.9	104.4	105.1

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за август 2023 година

Потребителски групи	Тегла	VIII.2023			
		2015 = 100	юли 2023 = 100	декември 2022 = 100	август 2022 = 100
	%	%			
00 Общ ХИПЦ	1000.000	135.61	100.5	104.6	107.5
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	238.994	166.00	100.2	105.0	112.5
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	51.169	123.67	100.2	105.2	107.0
03 Облекло и обувки	35.637	105.34	97.8	98.4	106.5
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	115.668	146.46	99.8	100.6	100.1
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	61.905	125.10	100.2	103.9	106.1
06 Здравеопазване	83.555	122.25	100.6	106.5	113.8
07 Транспорт	134.623	120.49	103.3	102.9	97.5
08 Съобщения	50.200	94.24	99.4	103.0	104.0
09 Развлечения и култура	79.503	122.70	100.0	102.9	108.4
10 Образование	17.724	142.58	100.1	102.3	109.5
11 Ресторанти и хотели	71.010	169.39	100.4	116.1	116.3
12 Разнообразни стоки и услуги	60.012	137.44	100.2	105.8	110.9

Таблица 3

Верижни индекси на цените за малката кошница от 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от домакинствата за август 2023 година

Потребителски групи	Тегла	(Проценти)
		ВП.2023 юли 2023 = 100
Общ ИЦМК	100.000	100.0
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	49.304	100.2
Облекло и обувки	4.182	98.2
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	26.367	99.6
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	2.488	100.0
Здравеопазване	11.196	100.7
Транспорт	1.158	99.9
Съобщения	0.089	100.0
Развлечения и култура	0.551	100.5
Разнообразни стоки и услуги	4.665	100.0
Хранителни стоки	49.304	100.2
Нехранителни стоки	30.412	99.7
Услуги	20.284	100.0